

รายงานการสัมมนานักการศึกษาสวนสัตว์ภูมิภาคเอเชีย ครั้งที่ ๕ (The 5th Asian Zoo Educators Conference 2015)
ระหว่างวันที่ ๗ - ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๘ ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี

๑. ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

รายชื่อผู้เข้าร่วมสัมมนา

- | | |
|-------------------------------|--|
| ๑.๑ นางสาวรสุนด์ จุยกังวัก | หัวหน้าฝ่ายการศึกษา สวนสัตว์เชียงใหม่ |
| ๑.๒ นางสุภาพรรณ รุจิรัตน์ | หัวหน้าฝ่ายการศึกษา สวนสัตว์ดุสิต |
| ๑.๓ นายคนุเดช จันทร์หอม | หัวหน้าฝ่ายการศึกษา สวนสัตว์อุบลราชธานี |
| ๑.๔ นางนัจฉรินทร์ วิชิตญาณ | เจ้าหน้าที่สื่อการศึกษา ๕ ฝ่ายการศึกษา สวนสัตว์ดุสิต |
| ๑.๕ นางสาวนันทิศา จันทร์นา | นักวิชาการคอมพิวเตอร์ ๕ สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ |
| ๑.๖ นางสาวศุภมาศ ศิริสีสุวรรณ | เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการศึกษา ๔ ฝ่ายการศึกษา สวนสัตว์เชียงใหม่ |
| ๑.๗ นายณัฐวิษ วุฒิวิบูลย์โชค | ลูกจ้างรายเดือน ฝ่ายการศึกษา สวนสัตว์เปิดเขาเขียว |

สถานที่ดำเนินกิจกรรม

- ๑ ศูนย์พัฒนาบุคลากรโซล Seoul Human Resources Development Center
- ๒ สวนสาธารณะ Seonyudo
- ๓ สวนสัตว์โซล Seoul Grand Park (Seoul Zoo)
- ๔ เขตรักษาความปลอดภัย ชายแดนเกาหลีเหนือ-ใต้ (DMZ)

ตั้งแต่วันที่ ๗ - ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๘

รวมระยะเวลา ๕ วัน

๒. รายละเอียดในการสัมมนา Asian Zoo Educators Conference เกิดจาก สมาคมนักการศึกษาสวนสัตว์ระหว่างประเทศ International Zoo Educators Association (IZE) จัดขึ้นทุก ๒ ปี เพื่อเปิดโอกาสให้นักการศึกษาของประเทศอาเซียนได้มาพบปะ พูดคุย และแลกเปลี่ยนแนวคิดกัน

๒.๑ รายงานการสัมมนา

๑. หัวข้อเรื่อง การอนุรักษ์สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพในเอเชีย
๒. วัตถุประสงค์ เพื่อจัดพื้นที่ให้ผู้ทำงานด้านธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศในกลุ่มอาเซียน โดยเฉพาะนักการศึกษาจากสวนสัตว์ สถานแสดงพันธุ์สัตว์น้ำ สวนพฤกษศาสตร์ พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ พิพิธภัณฑ์ อุทยานแห่งชาติ หน่วยงานช่วยเหลือสัตว์ป่า และองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้อง มาแลกเปลี่ยนความคิด และสร้างความร่วมมือกัน

๓. ผู้ที่เข้าร่วมสัมมนา จำนวน ๑๐๐ คน

๔. วิธีการสัมมนา จัดเป็นแบบสัมมนารวม การนำเสนอผลงานแบบพูด (presentation) จำนวน ๓๑ เรื่อง และแบบโปสเตอร์ (poster session) จำนวน ๓๔ เรื่อง และมีการประชุมเชิงปฏิบัติการแยกตามหัวข้อย่อย ได้แก่

- Animal Welfare and Biodiversity Conservation in the Zoo and Aquarium
- Education of Conserving Endangered Plants in Botanical Garden and Arboretum
- Educational role of Asian Aquarium in Conserving Endangered Marine Animals
- Improving Public Awareness of Wild Animals through Environmental Education in a community

๕. ผลการประชุม

วันที่ ๗ ธันวาคม ๑๕๕๘ ลงทะเบียน และทำความรู้จักกันระหว่างผู้เข้าร่วมสัมมนา พร้อมรับทราบข้อมูลการร่วมสัมมนาในครั้งนี้

วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๘ Mr. Song Chun-hun ผู้อำนวยการ Seoul Grand Park กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมสัมมนา และเปิดการสัมมนาในครั้งนี้ หลังจากนั้น Ms. Rachell Lowry ประธานของ International Zoo Educators Association (IZE) ร่วมแสดงความยินดีในการจัดสัมมนา และต่อด้วยการนำเสนอผลงานจากตัวแทนของประเทศต่างๆ

ในการสัมมนาครั้งนี้ คณะทำงานพัฒนางานด้านการศึกษาขององค์การสวนสัตว์ ได้รับมอบหมายให้คัดเลือกบุคลากรเพื่อนำเสนอผลงานจำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่

๑. การจัดทำมาตรฐานเกณฑ์การประเมินแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตประเภทสวนสัตว์และสังคมแห่งการเรียนรู้ โดย นายตุนเดช จันทร์หอม หัวหน้าฝ่ายการศึกษา สวนสัตว์อุบลราชธานี

องค์การสวนสัตว์เป็นผู้นำในการทำเกณฑ์มาตรฐานแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตประเภทสวนสัตว์ เพื่อพัฒนาสู่ความเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ในระดับอาเซียน โดยสามารถให้บริการความรู้กับกลุ่มเป้าหมายครอบคลุมทั้ง ๓ ระบบ ซึ่งเป็นเกณฑ์มาตรฐานที่มีมิติในเชิงลึกของการบริหารจัดการแหล่งการเรียนรู้ เป็นอีกหนึ่งนวัตกรรมมาตรฐานคุณภาพที่ส่งเคราะห์มาจากงานวิจัยและการจัดการองค์ความรู้ของสวนสัตว์

๒. การจัดกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ของสวนสัตว์ดุสิต ชื่อกิจกรรม “นางอาย ปลายทางความน่ารัก”

โดย นางนันทน์ วิชิตญาณ เจ้าหน้าที่สื่อการศึกษา ๕ ฝ่ายการศึกษา สวนสัตว์ดุสิต
กิจกรรม “นางอาย” ปลายทางความน่ารัก จัดขึ้นหวังเพื่อให้คนที่ชอบหาซื้อสัตว์ป่ามาเลี้ยง รู้ว่านอกจากจะผิดกฎหมายแล้ว ระหว่างทางไปจนถึงปลายทางของสัตว์เหล่านั้นไม่ได้จบลงสวยงามอย่างที่ใครหลายคนคิด ไม่ว่าจะเลี้ยงไว้เอง ปล่อยกลับสู่ธรรมชาติ หรือทางเลือกใครหลายคนคิดว่าเป็นทางออกที่ดีคือ เอาไปให้สวนสัตว์ ด้วยความคิดที่ว่า จะได้มีเพื่อน มีที่อยู่สบายๆ แต่ในความเป็นจริงแล้วเป็นอย่างไร

กิจกรรม

- เสวนาในหัวข้อที่น่าสนใจ
- นิทรรศการการลักลอบซื้อ-ขาย “นางอาย”
- นิทรรศการโครงการฟื้นฟูพฤติกรรม “นางอาย” ก่อนส่งกลับสู่ป่า
- เกมสึให้ความรู้และแจกเข็มกลัดลาย นางอาย
- จัดแสดงนางอายที่ได้รับบริจาคจากประชาชน

วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๘ ช่วงเช้าเป็นการประชุมเชิงปฏิบัติการ ๔ หัวข้อย่อย โดยแบ่งออกเป็น ๒ ห้อง

ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ ภายใต้หัวข้อ Improving Public Awareness of Wild Animals through Environmental Education in a community ผู้นำการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Leader) คือ Ms. Rachell Lowry ให้โจทย์ว่า ให้เราเลือกชนิดสัตว์ที่ต้องการสร้างความตระหนัก กลุ่มเป้าหมายของเราคือใคร และวิธีการจัดกิจกรรมของเราเป็นแบบใด

ในกลุ่มนี้ ให้เลือกสัตว์ที่มีความเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ และเป็นสัตว์ป่าสงวนของไทย นั่นคือ เลียงผา เนื่องจากยังมีความเชื่อกันว่า น้ำมันเลียงผาเป็นยารักษาและสมานกระดูก จึงยังมีการล่า และทำยามาวางขายตามท้องตลาด โดยกลุ่มเป้าหมายเป็นชาวบ้าน และนายพราน แต่ leader แนะนำว่าน่าจะเป็น consumer ที่มีความเชื่อว่า น้ำมันเลียงผาเป็นยารักษากระดูก ดังนั้น กิจกรรมที่สวนสัตว์จัดน่าจะเป็นการเปลี่ยนความเชื่อนั้น และหาขายตัวอื่นมาใช้ได้แทนน้ำมันเลียงผา สวนสัตว์อาจจะหาจากพืชสมุนไพรที่มีสรรพคุณแก้ปวด สมานกระดูก มาแจกในกิจกรรมที่สวนสัตว์จัด และหาดาราร หรือนักร้องมาช่วยเสริมกิจกรรม

ช่วงบ่าย เป็นการนำเสนอภาค poster องค์การสวนสัตว์ นำเสนอเรื่อง ความหลากหลายของอาสาสมัคร
องค์การสวนสัตว์ โดย นางสาวศุภมาศ ศิริสีสุวรรณ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการศึกษา ๔ ฝ่ายการศึกษา สวนสัตว์เชียงใหม่ และนายณัฐวิษ วุฒิวิบูลย์โชค ลูกจ้างรายเดือน ฝ่ายการศึกษา สวนสัตว์เปิดเขาเขียว วัตถุประสงค์ เพื่อนำเสนอความหลากหลายของอาสาสมัครองค์การสวนสัตว์และระบบการบริหารจัดการอาสาสมัครที่มีประสิทธิภาพ

หลังจากนั้น เดินทางไปเยี่ยมชม สวนสัตว์โซล (Seoul Grand Park) โดยแบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมสัมมนาเป็น ๓ กลุ่ม กลุ่มขององค์การสวนสัตว์ ได้ชมส่วนแสดงเสือโคร่งไซบีเรีย การแสดงความสามารถของโลมา และเยี่ยมชมอาคารโรงพยาบาลสัตว์

วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๘ เดินทางไปเขตปลอดทหาร DMZ (Demilitarizing Zone)

โดยเขตนี้แบ่งกันตามชายแดน เกาหลีเหนือ เกาหลีใต้ ตามแนวเส้น ๓๘ องศาซึ่งมีความกว้าง ๒ กิโลเมตร ทั้ง ๒ ด้านรวมเป็นพื้นที่รอบเส้นนี้ ๔ กิโลเมตร โดยจะยาวตลอดแนวทั้งสองประเทศ ๒๕๐ กิโลเมตร กฎสำคัญคือห้ามทหารและพลเรือนของฝ่ายใดเข้ามาในโซนนี้ได้เด็ดขาด เพื่อชมสัตว์ป่าที่อาศัยตามพื้นที่ชุ่มน้ำ ตามแนวชายแดนระหว่างเกาหลีเหนือ และเกาหลีใต้ ได้แก่ นกกระเรียนมงกุฎแดง นกกระเรียนคอขาว

ห่านป่า เหยี่ยว และกวางป่า จากนั้นได้เข้าเยี่ยมชมหอสังเกตการณ์ โดราซาน

วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๘ รับฟังการนำเสนอผลงานต่อ จนถึงช่วงบ่าย และเข้าสู่พิธีปิดการสัมมนา

๖. ประโยชน์ที่ได้รับ (Knowledge / Friendship / Experience)

๖.๑ ได้ประชาสัมพันธ์แนะนำองค์การสวนสัตว์ฯ ในรูปแบบของการนำเสนอผลงาน การแจกแผ่นพับ และของที่ระลึกของสวนสัตว์ต่างๆ

๖.๒ ผลงานที่นำเสนอทั้ง ๓ เรื่อง เป็นที่สนใจของผู้ร่วมสัมมนา

๖.๓ เป็นการพัฒนาบุคลากรที่ทำงานด้านการศึกษา

๖.๔ แลกเปลี่ยนความรู้ และเทคนิคใหม่ๆ ของงานด้านการศึกษา

๖.๕ ได้แนวคิด ในการจัดกิจกรรมด้านการศึกษา ของแต่ละหน่วยงาน

๖.๖ สามารถนำความรู้ และประสบการณ์ที่ได้มาปรับใช้กับการปฏิบัติงาน

๗. ความสำเร็จในการเข้าร่วมสัมมนา

๗.๑ การสมัครเป็นสมาชิกของ International Zoo Educators Association (IZE) จะทำให้องค์การสวนสัตว์ได้รับทราบข้อมูลด้านการศึกษา และมีเครือข่ายด้านศึกษาระดับนานาชาติ ทั้งนี้

๗.๒ องค์กรสวนสัตว์ได้รับการยอมรับ และมีระดับความก้าวหน้าของงานการศึกษา เทียบเท่าประเทศสาธารณรัฐเกาหลี ไต้หวัน ฮองกง ญี่ปุ่น และจีน

๗.๓ องค์กรสวนสัตว์ ขอเป็นเจ้าภาพในการจัดสัมมนานักการศึกษาสวนสัตว์ภูมิภาคอาเซียน ครั้งที่ ๗ พ.ศ. ๒๕๖๒ (The 7th Asian Zoo Educators Conference 2019)

๘. ข้อเสนอแนะ

๘.๑ การสัมมนาครั้งต่อไป จะจัดขึ้นในปี ๒๕๖๐ ที่ประเทศไต้หวัน เพื่อเตรียมความพร้อมของบุคลากร องค์กรสวนสัตว์ ควรเลือกหัวข้อเรื่อง และเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่จะนำไปเสนอผลงาน และเตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษในการสื่อสารด้วย